

Ikt. sz.: KSB/59-1/2012.

KSB-16/2012. sz. ülés
(KSB-67/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Kulturális és sajtóbizottságának**
2012. június 11-én, hétfőn, 9 óra 13 perckor
a Képviselői Irodaház V. emelet 569. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A Kossuth tér fejlesztésével kapcsolatos tervek bemutatása és véleményezése</i>	5
<i>Bakos Emil (Országgyűlés Hivatala) tájékoztatója</i>	6
<i>Wachsler Tamás (Steindl Imre programiroda) tájékoztatója</i>	6
<i>Tima Zoltán (KÖZTI Zrt.) tájékoztatója</i>	7
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	11
<i>Wachsler Tamás (Steindl Imre programiroda) reflexiói</i>	14
<i>Vélemények</i>	16
<i>Egyebek</i>	20

Napirendi javaslat

1. A Kossuth tér fejlesztésével kapcsolatos tervek bemutatása és véleményezése

Meghívott előadók:

Wachsler Tamás programvezető (Steindl Imre programiroda)

Bakos Emil, az Országgyűlés Hivatalának gazdasági főigazgatója

Tima Zoltán építésztervező, KÖZTI Zrt.

2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **L. Simon László** (Fidesz), a bizottság elnöke

Pálffy István (KDNP), a bizottság alelnöke
Gulyás Dénes (Fidesz)
Kiss Attila (Fidesz)
Lukács László (Fidesz)
Menczer Erzsébet (Fidesz)
Németh Zoltán (Fidesz)
Dr. Puskás Imre (Fidesz)
Szabó Csaba (Fidesz)
Karvalics Ottó (KDNP)
Dr. Hiller István (MSZP)
Novák Előd (Jobbik)
Pörzse Sándor (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Gyimesi Endre (Fidesz) Gulyás Dénesnek (Fidesz)
Gyutai Csaba (Fidesz) Kiss Attilának (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Wachsler Tamás programvezető (Steindl Imre programiroda)
Bakos Emil, az Országgyűlés Hivatalának gazdasági főigazgatója
Tima Zoltán építésztervező (KÖZTI Zrt.)
Noll Tamás elnök (Magyar Építész Kamara)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Nagy Zoltán, a bizottság tanácsadója

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 13 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

L. SIMON LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Kollégák! Kedves Vendégeink! Mindenkitől elnézést kérek a késlekedésért, de én személy szerint 1 óra 20 perc alatt értem az Osztlyapenkótól ideig; úgy látszik, hogy a városban se az eső, se a közlekedési balesetek miatt nem lehet közlekedni.

Jó reggelt kívánok! Mindenkit tisztelettel köszöntök a Kulturális és sajtóbizottság 2012. június 11-ei ülésén! Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes. Köszöntöm vendégeinket, a sajtó munkatársait, a hivatal dolgozóit! Az előzetesen kiküldött napirendi sort mindenki megismerhette. Megkérdem képviselőtársaimat, van-e valakinek ettől eltérő vagy ezt kiegészítő javaslata. *(Nincs jelentkező.)* Szavazzunk! Aki a napirendi sort elfogadja, az kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság egyhangú szavazással elfogadta a napirendi sort.

A Kossuth tér fejlesztésével kapcsolatos tervek bemutatása és véleményezése

Az 1. napirendi pontunk a Kossuth tér fejlesztésével kapcsolatos tervek bemutatása és véleményezése. Tisztelettel köszöntöm körünkben Wachsler Tamás programvezetőt a Steindl Imre programiroda részéről, Bakos Emil főigazgató urat az Országgyűlés Hivatalának gazdasági főigazgatóságáról, Tima Zoltán építésztervezőt a KÖZTI Zrt.-től! Köszönöm szépen, hogy elfogadták a meghívásunkat, és megtisztelnak bennünket a jelenlétükkel.

Tisztelt Képviselőtársaim! A mai ülést az indokolta, hogy mint tudják, két képviselőtársammal együtt én jegyeztem azt a határozati javaslatot, amely a Kossuth tér átrendezésével és új építészeti arculatának kialakításával kapcsolatos. Fontosnak tartottam, hogy a parlament kulturális bizottsága tájékozódjon a Kossuth tér fejlesztésével kapcsolatos helyzetről, hogy tisztában legyünk azzal, hogy hogyan áll a tervezés, hogyan áll a kivitelezés, és legkiváltképp – ami bennünket foglalkoztat, hiszen a legnagyobb sajtó és társadalmi vitát a tér vizuális képzőművészeti arculatának kialakítása okozta –, hogy ebben a kérdésben hol tartunk most. Az én kezdeményezésem találkozott az Országgyűlés Hivatala és a Steindl Imre programiroda szándékaival, hiszen ők is a bizottság elé akarták tárnai az elképzeléseket, úgyhogy azt kell mondanom, hogy a két szándéknak az időben is pont a legjobbkor történő találkozása eredményezte a mai bizottsági ülést.

Tisztelt Képviselőtársaim! Azt javaslom, hogy hallgassuk meg az Országgyűlés gazdasági főigazgatóját, a Steindl Imre programiroda programvezetőjét és az építésztervező Tima urat is, hogy megismertethessék velünk a projekt mostani állását, hogy tisztában legyünk azzal, hogy hol tartanak, mi mennyibe kerül, mi mikorra készül el, és hogy hogyan is fog kinézni, és én még azt is javaslom képviselőtársaimnak, hogy esetlegesen a végén valamilyen határozatot is hozzunk, attól függően, hogy milyen irányba megy a mai ülésünk menete. Talán azt tartanám szerencsésnek, ha a meghallgatás után – és gondolom, hogy lesz prezentáció is, bólogatnak az urak – képviselőtársaim egy körben kérdeznének is, illetve megfogalmaznák a véleményüket. Ez így elfogadható-e képviselőtársaimnak? *(Nincs ellenvetés.)* Úgy látom, hogy igen. Azt szeretném még közölni a bizottság tagjaival, hogy a mai ülésre meghívtam számos szakmai szervezet képviselőjét is, akiket tisztelettel köszöntök körünkben: a Magyar Építész Kamara, az Építőművészek Szövetsége, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal és a Magyar Művészeti Akadémia vezetőit és képviselőit. Nagyon örülök, hogy látom, hogy itt ülnek a teremben, hogy elfogadták a meghívásunkat, hiszen ők is érintettek, és ők is érdeklődnek; gondoltam, hogy a szakmai jelenlét ebben az esetben különösen fontos lehet az ügy politikai és szakmai természete miatt is.

Tisztelt Képviselőtársaim! Megadom a szót. Parancsoljon, főigazgató úr!

Bakos Emil (Országgyűlés Hivatala) tájékoztatója

BAKOS EMIL, az Országgyűlés Hivatalának gazdasági főigazgatója: Nagy tisztelettel köszöntöm a tisztelt bizottságot! Azt szeretném elmondani, hogy tavaly az országgyűlési határozat megszületése után elkezdük az egész program előkészítését, amelynek keretében készítettünk egy előzetes koncepciót, amely alapján kiírtunk két jelentős közbeszerzési eljárást: az egyik közbeszerzési eljárást a beruházás lebonyolítására, a másikat pedig a tervezésre. Ebben a két beszerzési eljárásban mind a két eljárásban három-három pályázót kértünk fel. A beruházáslebonyolítói pályázatot az Óbuda-Újlak Rt. – aki egyébként a Mercedes-gyárat, illetve az Audi-gyárat is építteti mint beruházáslebonyolító –, a tervezésre kiírt közbeszerzést pedig a KÖZTI Zrt. nyerte el. A két legjelentősebb közbeszerzésünk értéke 280, illetve 502 millió forint plusz áfa összeget tesz ki, ezen kívül folytattunk kisebb eljárásokat, amelyek régészeti feltárássra, közműfeltárássra, illetve egyéb kisebb feladatokra irányultak. Azt tudom a bizottságnak jelenteni, hogy a program eddigi költségei, amiket effektíve kifizettünk, 234 millió forintot tesznek ki. Átadnám a szót Wachslér úrnak, aki a részleteket mondja el. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, főigazgató úr. Parancsoljon, programvezető úr!

Wachslér Tamás (Steindl Imre programiroda) tájékoztatója

WACHSLER TAMÁS, a Steindl Imre programiroda programvezetője: Köszönöm szépen. Arról szeretném röviden tájékoztatni a bizottságot, hogy hogyan állunk. A tervezéssel kezdem, mert Tima Zoltán az elkészült tervekről fogja tájékoztatni a tisztelt bizottságot. Úgy állunk, hogy a tervek elérték az érettségnek azt a fokát, hogy az építési engedélyezés rövidesen megkezdődik, tehát az építési engedélyezési dokumentációt a tervezők – fogalmazzunk így – készre jelentették. Nyilván még át kell néznünk ezeket, és még biztos sokat kell egyeztetnünk, de nagyjában-egészében a tervek készen vannak, csak néhány kötelező egyeztetésen kellett átmenni a tervekkel kapcsolatban, mint például hogy az Országos Tervtanács megtárgyalta, és támogatásáról biztosította a terveket.

A tervekről többet nem szólnék, mert majd Tima Zoltán ismerteti őket. Ami az előkészítés egyéb vonatkozásait illeti, amint azt látták, vagy ahogy arról értesültek, a majdani mélygarázs és látogatóközpont helyszínén, tehát a tér északi részén egy régészeti próbafeltárás zajlott, ami már be is fejeződött, tehát múlt időben mondhatom. Bár még nem kaptuk meg – legalábbis én még nem kaptam meg – az erről szóló jelentést, azt tudom, hogy nem találtak olyan jelentős régészeti leletet, ami szükségessé tette volna a tér egész területére, legalábbis a majdani műtárgy helyére kiterjedő előzetes régészeti feltárást; számos apró érdekességet találtak, de ezek nem tették szükségessé azt, hogy teljes feltárás legyen. Feltételezem, hogy régészeti szakfelügyelet mellett végezhetjük majd a munkát, ha ez befejeződött. A régészeti feltárás érdekében volt szükség a térnek ezen a részén a fák kivágására, illetve a Károlyi-szobor eltávolítására. Ezek megtörténtek, és ebben a pillanatban a bekerített térrészen műszaki tevékenység nem zajlik – a közművek kiváltása történt még meg egyébként –, és ha megkapjuk a tervekre az engedélyt, illetve ha további beszerzési eljárások eredményesek lesznek, a mostani terveink szerint ez év végén, valamikor novemberben kezdődik a kivitelezés teljes erővel. Ennek alapján azt gondolom, hogy reális az a célkitűzés, hogy 2014 tavaszára a beruházás teljes egészében elkészüljön. Dióhéjban ennyit gondoltam elmondani. Ha kérdés van, akkor majd természetesen állunk rendelkezésre, és ha elnök úr megengedi, akkor azt javasolnám, hogy Tima Zoltán tartsa meg a bemutatóját a tervekről.

ELNÖK: Köszönöm szépen programigazgató úrnak a kiegészítését. Számomra már rögtön megnyugtató az, hogy az országgyűlési határozatban foglalt 2014. május 31-ei határidő

tartható lesz az ön állítása szerint. Megadom a szót akkor Tima Zoltán vezető építésztervezőnek, hogy szíveskedjék ismertetni a bizottság tagjaival és a jelenlévő vendégekkel a terveket.

Tima Zoltán (KÖZTI Zrt.) tájékoztatója

TIMA ZOLTÁN (KÖZTI Zrt.): *(Prezentációjához projektort használ.)* Tisztelt Bizottság! Tima Zoltán építész vagyok, és abban a szerencsében és megtiszteltetésben van részem, hogy foglalkozhatok a tér átépítésével mint vezető tervező. Cégünk, a KÖZTI generáltervezőként készíti a terveket, három nagy alvállalkozó segítségével. A térépítészeti tervek készítésébe bevontuk az s73 céget, akik annak idején, 2007-ben itt országos pályázatot nyertek, az egyéb járulékos munkákba, a közlekedési és közműtervezésekbe pedig az Uvaterv és a Főmterv cégeket – szintén jelentős fővárosi tervezőcégek – vontuk be. Ez a prezentáció megegyezik azzal az anyaggal, amit az elmúlt hét csütörtökén bemutattunk az Országos Tervtanácsnak, amelyet a Tervtanács támogatott.

Az elején néhány műszaki rajzzal indul, ezeket megpróbálom gyorsan átpörgetni, nem terhelném ezzel a hölgyeket és az urakat, de elkezdeném magát a bemutatót. A tér északi részével kezdeném. A tér északi részén kerül elhelyezésre a látogatóközpont és a mélygarázs. Ez egy körülbelül 600 férőhelyes, három szinten elhelyezett mélygarázs lesz, amelynek a legfelső szintjére kerül a látogatóközpont. A látogatóközpont lejárata a Szalay utca tengelyébe kerül – ez majd később a térépítészeti terveken jól látható lesz –, a mélygarázs bejárata pedig két helyről, a Balassi Bálint utcából, illetve az alsó rakpart irányából lesz megközelíthető. Maga a látogatóközpont egy teljesen föld alatti építmény, néhány mellékfaltól eltekintve nem lesz föld feletti építmény, viszont lehetőséget teremtünk arra, hogy a látogatóközponton keresztül az alsó rakpartra ki lehessen jutni.

A látogatóközpont alaprajzát láthatjuk a mínusz 1-es, térszint alatti szinten. A látogatóközponttól annyit kell tudni, hogy leérve két föld alatti udvarból lehet majd megközelíteni a látogatóközpont előcsarnokát, ahol egy kávézó lesz egy viszonylag nagy méretű, ideiglenes vagy időszakos kiállítások számára kialakított kiállítótérrel. Biztonsági ellenőrzés után a látogatók bejutnak egy belső várakozó térbe, és innen alagúton keresztül – amely az Országház épületének pincéjébe érkezik – jutnak be az Országház épületébe, és kezdik meg a látogatókörutat egy meghatározott útvonalon. Visszaérkezve a látogatók ebbe a 15-ös, északi udvar alatti múzeumtérbe, fognak érkezni, ami egy újonnan kialakított múzeumtér lesz, és egy másik alagúton keresztül távoznak vissza a látogatóközpontba, ahol lesz egy ajándékbolt, és innen el tudnak menni akár a rakpart, akár a tér irányába. Különválasztott megközelítés lesz az Országház épületébe mint munkahelyre érkezőknek, képviselőknek, itt dolgozóknak. Egyrészt a mélygarázból három liften keresztül jutnak fel erre a szintre, és egy harmadik folyosón be az Országház épületébe, a napi látogatók pedig egy itt elhelyezett ellenőrzési ponton keresztül – ahol belépőkártyákat is kiadnak majd –, ellenőrzötten jutnak be az épületbe.

A következő egy kinagyított rajza a múzeumnak, ezzel nem tölténém hosszasan az időt. Még egy villanás erejéig a mélygarázs alaprajza: három szinten helyezkedik majd el egy viszonylag szigorú rendben megtervezve. Ennek szigorú technológiája van, ezt követjük, és a lehető leggazdaságosabb és ésszerűbb megoldást próbáljuk kínálni. Ahogy említettem, két bejárat van: a Balassi Bálint utca felől itt érkezünk le, a rakparti bejáraton keresztül pedig ott. Három menekülési pont van a mélygarázból: ebből kettő a térszintre érkezik, a harmadik pedig – ahogy mondtam – maga a képviselői közlekedés, megközelítés, ami további két szinten történik. Ez egy áttekintő metszet a tervezett kialakításról. Ahogy említettem, itt található magának a látogatóközpontnak az egyik süllyesztett udvara, ezen keresztül jutunk be az Országház épületébe és az udvar alatt kialakított múzeumba, és itt látható a háromszintes mélygarázs is. Itt egy közelebbi kép erről a múzeumi térről.

Azt kell még elmondanom, hogy igyekeztünk olyan építészeti megoldást találni, ami a legkevésbé sérti, vagy okoz bontást az Országház épületén belül. A Steindl Imre által tervezett pince nem kifejezetten egy itteni megközelítésre van kitalálva, de végül is sikerült olyan geometriai megoldást találnunk, ami működőképes, tehát biztosítja a kapcsolatot, ugyanakkor viszonylag kismértékű bontással át tudunk jutni. A kialakított múzeum szintén egy meglehetősen összetett műszaki megoldással készül. Itt az udvarban jelenleg van egy földszintes épület, az elbontásra kerül, és utána a földfelszín alatt körülbelül négy méterrel kerül majd be a múzeum padlója. Itt hasonló további metszetek látszanak, ami az építészeknek azért fontos, hogy minden aspektusát lássák az épületnek, tehát nagyon sok metszeten keresztül tudjuk bemutatni a meglehetősen változó és összetett funkciót. Most átfordulunk a túloldalra: ez a kép a múzeumnak egy keresztmetszetét mutatja. A múzeum egy változó belmagasságú, változó padlójú, podesztekre elhelyezett kiállítótér lesz. Annak érdekében, hogy viszonylag nagy belmagasság alakuljon ki már a múzeum belső terében, a fedés a jelenlegi udvarszintből kiemelt vízszintes üvegtető, ami biztosítja majd azt, hogy a múzeumban nemcsak az lesz a kiállítási látványosság, ami ott ki lesz állítva, hanem önmagában ez a gyönyörű belső udvar is nagyon jól látható lesz. Erről később majd képeket is tudok mutatni.

Ez az átnézeti kép mutatja a tér teljes átépítésének jövőbeli képét. Rögtön az elején nagyon fontosnak tartanám megemlíteni, hogy az Országház épületének megépülte óta nem volt lehetőség arra, hogy a teljes térfelület megújuljon. Itt talán a '900-as évek eleje óta mindig csak részek alakultak, vagy kaptak újabb és újabb arculatot valamilyen okból, általában szoborállításhoz kötődően. A legelső szobor, ami elhelyezésre került, 1906-ban Andrassy Gyula szobra, ami a tér déli oldalán áll. Az egész térépítészeti kialakítás egy nagyon összetett és nagyon sok tényezőtől összerakott eredményt hozott. Ebből néhányat említenék meg. Egyrészt van egy történelmi hagyomány, Steindl Imrének az Országház építésekor volt egy elképzelése a térkialakításról, ami egy viszonylag tiszta és áttekinthető teret gondolt az épület köré, hogy a tér minden szegletéből az épületre jó rálátás legyen. Megfogalmazott olyan alapelveket is, amelyek a burkolt és a zöldfelületek arányáról szóltak. Ez általában azt jelentette, hogy az épület körül viszonylag nagy burkolt területek alakultak ki, azon kívül pedig a Steindl-féle elképzelés szerint itt ezeken a részeken, illetve a tér két végén alakultak ki olyan zöldfelületek, amelyek egyensúlyozták a burkolt felületeket. Közben, ahogy a város megépült a '900-as évek végén, kialakult ez a kicsit aszimmetrikus, ám igen érdekes és izgalmas tér. Az elmúlt évtizedek vagy évszázad során sokféle kertépítészeti elképzelés volt, mindenki azzal küzdött, hogy hogyan próbálja meg szimmetrikussá tenni azt, ami egyébként aszimmetrikus. Én nem érzem ennek az okvetlen fontosságát, hiszen a tér pontosan attól válik izgalmassá, hogy nincs az a nagyon konzekvens szimmetria benne.

Fontosnak tartjuk annak a pesti hagyománynak a felélesztését is, hogy a Dunára merőleges utcák ki tudjanak futni a Dunáig, és ott burkolt terekbe érkezzenek. Ezek közül az egyik a már előbb mutatott látogatóközpont, ahol nemcsak hogy kiérünk a Duna-parton a felső rakpartig, hanem a látogatóközponton keresztül le is tudunk jutni a partra. Ez egy közvetlen kapcsolat lesz, ilyen viszonylag kevés van a városban, ugyanakkor ez egy rendkívüli lehetőséget biztosít arra, hogy a rakparti gyalogosforgalmat bekapcsoljuk a tér körforgásába. Ennek érdekében szeretnénk valamennyire benépesíteni a Duna-partot is. Idekerülne a Lajta Monitor Múzeumhajó a látogatóközpont tengelyébe, ami egy múzeumhajóként üzemelne itt, és a tér szimmetrikus oldalán szintén biztosítanánk egy kikötőhelyet, ez pedig a menetrend szerinti BKV-hajónak lenne egy kikötési lehetőség.

Van még néhány dolog ezen kívül, ami mindenképpen a tér tervezésének fő gerincét jelenti; ezek közül az egyik a szoborhelyek. A tervezési programunkban az szerepel, hogy az 1944-ben itt állt szobrok, képzőművészeti arculat álljon helyre. Ez négy szobrot jelent: az előbb említett Andrassy-szobrot, az utána felállított Kossuth-szobrot '27-ben, '34-ben a Tisza

István-szobrot, és legutoljára, '37-ben a Rákóczi-szobrot. Ezek közül csak a Rákóczi-szobor maradt meg a téren, a Kossuth-szobor elkerült innen, az Andrassy-szobrot ideiglenesen eltávolították a Kossuth híd építése miatt, aztán ez az ideiglenes idő hosszúra nyúlt, a Tisza-szobrot pedig konkrétan felrobbantották, majd elbontották. Ha tartjuk magunkat ahhoz a szintén hagyományos elrendezéshez, ami a tér keleti oldalán egy hármasszobrot jelent, ez a hármasszobor egy inkább parkosított két tér végi pozíció, középen pedig egy burkolt térfelület. Ez az épület egyik legfontosabb tere, amelyen belül ki fogunk jelölni egy területet, ami a nemzet főtere, ennek az alsó részén, a kupola tengelyében a nemzeti lobogóval, amit szándékaink szerint folyamatosan fog lengetni a szél. Ez egy 30 méternél valamivel magasabb árbo lesz, és ez jelöli ki tulajdonképpen a nemzet főterének a pozícióját.

Néhány műszaki alapkérdésről is szólnék. Ezek közül az egyik, talán legfontosabb, hogy a téren meg fog szünni az autósforgalom, egyáltalán semmilyen átmenő forgalom nem lesz engedélyezett, csak és kizárólag az itt lévő közintézmények ellátását szolgáló gazdasági forgalom, az itt lévő néhány lakóházhoz bejövő forgalom, de a parkolás már nem, és természetesen a tűzoltók és a mentők, ha szükséges; reméljük, erre egyáltalán nem lesz szükség. A másik fontos elem a villamos, ami marad a téren; ez talán színesíti is egy kicsit a tér életét. A jelenlegi villamospálya a teljes vonalán máshol megy: itt halad, még talán a keleti oldalon is, de itt jelentősen beljebb megy, és átvágja a déli térrészt. Amennyire lehet, a villamosvonalat kinyomnánk a térfalakig, és visszakerülne itt is az Akadémia utca-Garibaldi utca vonalában az 1945 előtti nyomvonalra, hagyva jobban élni és jobban együtt élni a teret.

Megemlíteném még, amit mindenki ismer, a két nagyon érdekes pontját a térnek: ez a két szellőzőkút, amelyek valamikor a tér közepén álltak. Az épület megépülte után a tervben ezek az utak ki voltak húzva egészen a tér közepéig, szökőkút volt bennük, és a peremükön szellőztek. A Kossuth-szobor állításakor az első, aztán pár évvel később a Rákóczi-szobor állításakor a másik szellőzőkutat is beljebb helyezték. Itt lényegében a körülbelül 70 méteres vak föld alatti folyosó maradt, ami nem is folyosó, inkább egy terem, tehát körülbelül egy 8 méter széles, 5 méter belmagasságú, boltozott szakasz. Az volt a megbízónk kívánsága, hogy adjunk lehetőséget arra, hogy ezekbe a föld alatti terekbe le lehessen jutni, és ezek hasznosításra kerülhessenek, természetesen úgy, hogy ez le lesz választva teljesen az Országház szellőzőrendszeréről, hiszen ezek a szellőzőkutat a mai napig ellátják friss levegővel az épületet. Ezen a képen nagyon rosszul látszik, de a szellőzőkutat körül készülné egy olyan lépcső, ahol egy íves karú lépcsővel le lehetne jutni ezekbe az alsó terekbe.

Van még egy ötödik szobrunk is, ez a József Attila-szobor, ami pillanatnyilag az Andrassy-szobor helyén áll. A József Attila-szobrot áthelyeznénk az alsó rakpart feljáratának felső részére. Erről majd lesz hamarosan külön kép is, ott jobban érzékelhető a József Attila-szobor pozíciója. A következő kép a téren telepítendő fák fajtáit mutatja. A téren szükség lesz fakivágásra – egyrészt a fák egészségének okán, mert nagyon sok az elöregedett, rossz állagú fa –, illetve szeretnénk azért valamennyire visszatérni ahhoz az elvhez, amit Steindl is megfogalmazott, hogy az Országház épülete mint a tér főépülete egy jól látható, jól belátható épület legyen, ezért bizonyos átstrukturálást végeznénk a faállományban. Ez elsősorban ezt a két, meglehetősen virulens hárssort érinti, amely a tér keleti oldalán, annak az északi részén van.

Néhány, helikopterről készített felvétel, körberepülnék a teret; itt nagyon sok mindent már nem tudok hozzátenni. Itt láthatóak azok az elemek, a látogatóközpont lejárata, illetve kijárata és azok a térelemek, amelyekről korábban már beszéltem. Talán nem hangsúlyoztam eléggé, de az alsó rakpartnak mindkét oldala gyalogosfelületté válna. Egyrészt megnyílna az országközi oldal, ahova jelenleg nem lehet belépni – ez lényegesen szélesebb járda lenne, körülbelül 4-4,5 méterrel szélesebb felület –, a Garibaldi utcai északi felhajtó pedig megszűnne gépkocsiforgalmat vinni, és ez része lenne annak a gyalogosfelületnek, ami le tudná hozni ide a gyalogosokat, és ahol egészen végigsétálva vissza lehet menni, vagy átjönni

a túloldalra. Két zebrán lehet majd átkelni az alsó rakparton, és a külső oldal szintén gyalogosfelületté válik. Ennek érdekében az Országház északi végénél a jelenlegi lépcsős rakpartot meg fogjuk szüntetni körülbelül 40 méter hosszan, és ott egy emelt rakpart fog kialakulni. Itt látható egyébként a József Attila-szobor helye.

Néhány metszet a térről, csak hogy a dimenziókat érezzük. Bemontíroztuk az eredeti, Steindl-féle rajzot: ez egy közelebbi, a látogatóközponton keresztüli metszet, itt látható az a dunai kapcsolat, amit itt tervezünk megvalósítani. Néhány látványképen keresztül mennék körbe azokon a főbb elemeken, amelyekről eddig szó volt. A múzeumhajó látszik az előtérben. Két új elem kerülne a felső rakparti támfalra: egyrészt ez a bizonyos garázsbejárat, amit említettem, másrészt egy kicsit más megfogalmazásban a látogatóközpont dunai bejárata. Budapest egy Duna mellé épült város, és azt gondolom, hogy a dunai látvány legalább annyira fontos megközelítés, mint a tér felőli látvány, és ennek hangsúlyát szeretnénk megteremteni. Itt látható a József Attila-szobor elhelyezése. Sok és különböző variációt végignéztünk, és végül is a végeredmény egy olyan térbe állított szobor, ami véleményem szerint jobb pozícióba kerül, mint amilyenben jelenleg van: körbejárható, a rakpart kövén fog József Attila ülni, még ha nem is az alsón, és azt gondolom, hogy ez egy igazán megfelelő elhelyezést jelent. Ez a déli térrész az Andrássy-szoborral. Az egyetlen, térre kerülő építmény egy örbódé, ami a tér déli részén lévő ellenőrzőponthoz kerülne. Itt azért látszik az a szándék, amit a térfelszín rajzánál talán nem mondtam el, de a cél az, hogy egy olyan kortárs tér alakuljon ki, amely méltóképpen keretezi az egyébként nagyon díszes és nagyon részletgazdag Országházat. Ez mindenképpen nagyon fontos, és nagyon komoly hittel vallott alapelvünk volt a tervezésnél, hogy egy nem az épülettel konkuráló, hanem annak inkább egy háttérrel adó teret hozunk létre, egyenes, áttekinthető és logikus rendszerben.

Itt látható az északi oldalon a látogatóközpont bejárata, ahol tulajdonképpen csak a mellvédfalak emelkednek ki a terepből, ide nem szeretnénk építményeket tenni. Ez egy madártávlati kép, ahol viszonylag jól látszik ez az áthúzás a tér alatt: ez alatt a rész alatt van az előcsarnok, és akkor lejutunk a látogatóközpontba a lépcsőn keresztül, ahonnan visszanézve ez a látvány fogad bennünket. A látogatóközpont bemart felületeit üvegfelületek és fémfelületek fogják burkolni, illetve megjelenik a padlón és a lépcsőn ugyanaz a kő, amit a térre is gondolunk. Ez a pillanatnyi tudásunk szerint egy bazalt anyagú kő a külső térben a tér teljes egészén, a belső térben terazzo-burkolatot tervezünk. Nagyon érdekes látványok fognak felnyílni az épület belsejéből, hiszen maga az Országház épülete olyan perspektívából fog megnyílni, ami pillanatnyilag nem látható. Ahogy említettem, két udvar fogja közre a látogatóközpontot, amelyen keresztül biztosítható azért valamennyi természetes fény bejutása a belső terekbe. Itt látható az átnyitás a rakpart felé. Természetesen a rakparti nyílások árvíz esetén lezárhatóak lesznek, van erre olyan műszaki megoldás, ami szinte teljes vízmentesítést jelent. Itt szintén a Duna-part felőli udvara látható a látogatóközpontnak, ez maga a dunai bejárat.

Néhány kép még a már az elején említett Parlamenti Múzeumról. Parlamenti Múzeum működött az épületben 1945 előtt, de aztán a háború után ennek az anyagát különböző múzeumokba hordták szét. Ez többé-kevésbé nyomon követhető, részben ennek az anyaga kerülne vissza a múzeumba. Az eredeti udvarszint meghagyásával egy teljesen neutrális üvegtetővel fednénk, hogy a belső térből egy ilyen viszonylag szép látvány nyíljon majd az épület belső homlokzatára. Ez egy nagyon szép téglahomlokzat, ami most áll felújítás előtt. Ennyi volt. Nagyon szépen köszönöm a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen Tima Zoltán prezentációját. Tisztelt Képviselőtársaim! Mielőtt megnyitom a vitát, engedjék meg, hogy megjegyezzem, hogy számomra a legizgalmasabb kérdés az volt, hogy mi lesz a József Attila-szobor sorsa, hova fog kerülni a József Attila-szobor, hiszen személy szerint is nagyon sok támadást kaptam amiatt, hogy

íróként, József Attila-díjasként a térről úgymond el akarom távolíttatni a József Attila-szobrot. Már akkor is jeleztük a vitában is, a nyilvánosságban is, hogy erről szó nincs. Azt gondolom, hogy nagyon szép és méltó, a jelenleginél sokkal jobb elhelyezése lesz a József Attila-szobornak, amit nagyon köszönök a tervezőknek, és még ha nem is az alsó rakpart alsó kövén lesz, mint ahogy azt hallottuk Tima úrtól, de mégiscsak a vershez közelebb álló ez az elhelyezés, hiszen valóban az fog megvalósulni, ahogy a Duna-parton ül József Attila. Én nagyon köszönöm ezt, és köszönöm ennek az impozáns tervnek a prezentációját is.

Tisztelt Képviselőtársaim! Megnyitom a vitát. Ki kíván hozzászólni, kérdezni, véleményt megfogalmazni? (*Jelzésre:*) Parancsoljon, alelnök úr!

Kérdések, hozzászólások

PÁLFFY ISTVÁN (KDNP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Vendégek! Tisztelt Bizottság! Képviselőtársaim! Tisztelt Kollégák! Üdvözlöm ezt az ülést, nagyon örülök neki, hogy megkaptuk ezt a tájékoztatást. Köszönöm szépen Bakos Emilnek, Wachslér Tamásnak és Tima Zoltánnak, hogy elfáradtak ide, és elhozták az eddigi eredményeket. Nagyon fontos, hogy a Kulturális és sajtóbizottság napirendjére – a témától függetlenül – először végre építészeti, építőművészeti kérdés is kerül. Szeretném, ha ez a jövőben is így lenne különböző ügyek kapcsán. Lehet ez múzeumi negyed vagy egyéb olyan nagyberuházás, amelynek az építészeti perspektívája fontos, hogy ideirányuljon, kerüljön szintén a bizottság napirendjére, úgy is, mint a nemzeti építészetpolitika. Erre majd javaslatot is fogok tenni elnök úrnak, hogy a bizottság vegye napirendjére, és egyszer tárgyaljuk meg, hogy a magyar építészek, a szövetség és a kamara min dolgozik, és hogy Magyarország nemzeti építészetpolitikája miképpen, milyen formában jöjjön létre, mint ahogy az Európában számos országban vagy a világban már megtörtént.

Köszönjük és üdvözlöm ezt a tájékoztatást, ugyanakkor azt mondom, hogy ez nem is szűken a bizottság tájékoztatása, hiszen egy nyilvános ülésen vagyunk, ahol itt vannak a kamerák, itt van a sajtó, aminek szintén örülünk. Azzal folytatom, és ezért jelzem ezt a körülményt, hogy külön örvendetes lenne, ha a Steindl Imre programiroda és az Országgyűlés Hivatala megkeresnék ilyen esetben a közmédiát, azt a felületet, azokat a közmédiákat, amelyek ennek a munkának a bemutatására, ennek szakaszolására, fázisaira és az állampolgárok számára a tájékoztatás tekintetében hasznosak tudnak lenni. Javaslom, hogy a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alappal, Böröcz Istvánnal való kapcsolatfelvétel után ez minden olyan műsorba áramoljék be, ahol építészeti, kulturális, művészeti kérdésekkel foglalkoznak.

Az építészeti kérdéstről magáról már csak azért merek még két szót mondani – nem akarom hosszan magamnál tartani a szót –, mert ha nagyon távolról vagy régről is, de Tima Zoltánnal kollégák vagyunk. Ez a feladat egy építészeti rendkívül ritka, kiemelt feladat: egy már létező térben való mozgáskomponálás és újrafogalmazás. A világban általában azok a centrális vagy tengelyes terek, amelyek a nemzet vagy egy-egy közösség főtereként szolgálnak, kontinuuosan, folytonosan éltek az évszázadokon keresztül, és szervesültek a közösség életébe. Ez Magyarországon természetesen nincsen így, az alaptörvény deklarációja is azt jelzi, hogy itt valóban vissza kell nyúlni valahova a '44 előtti állapothoz, hogy egy, a jövőben szervesíthető, a közösség életét szolgáló teret hozzunk létre. Ilyen szempontból úgy érzem, hogy nagyon helyes a megoldás megfogalmazása, nagyon helyes az, hogy teret hagy ennek a közösségi mozgásnak, és a nemzet főterét úgy hozza létre, hogy az egyrészt a civil, másrészt a hivatalos ünnepek méltó pontja legyen. Már csak azért is mondom ezt, mert sokszor látják képviselőtársaim és az érdeklődők a közvetítéseken keresztül is, hogy amikor nemzeti ünnepeken zászlófelvonásra kerül sor, akkor olykor milyen idéttlen, a katonai mozgástól, rendtől, a hivatalos ceremóniák világától mennyire életidegen mozgásokat kell kényszerűen komponálni a tér mai állapota okán. Ideje volt valóban a

szimbolikus hatalomgyakorlás terét kialakítani. Köszönjük szépen ezt a tájékoztatást. Azt hiszem, hogy rászolgált arra is, bebizonyította azt is, hogy ez egyáltalán nem politikai kérdés, és még csak szobrok és fák kivágása sem tudja azzá tenni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kicsit nehéz helyzetben vagyunk azzal kapcsolatban, amit elmondott. Egyébként magam is támogatom a felvetést, hogy az építőművészettel külön foglalkozzon a bizottság, hiszen egy olyan területről van szó, amely az ágazati logika szerint két minisztérium határterületén, határmezsgyéjén mozog, hiszen 1948 óta Magyarországon a Belügyminisztériumhoz tartozik az építészet igazgatási feladatainak az ellátása, irányítása, miközben egyébként az építészet a művészetnek is a része.

Legutóbbi telefonbeszélgetésünkön is már jeleztem a Steindl Imre programiroda programvezetőjének, Wachslér Tamásnak, hogy különösen szerencsés az, amit még akkor nem is láttunk, amikor az országgyűlési határozatot benyújtottunk, hogy 2014-re el fog készülni ez a beruházás, hiszen azóta a kulturális kormányzattal együtt gondolkodva és számos szakmai szervezettel már tárgyalásokat folytatva elhatároztuk, hogy 2014-et az Ybl-bicentenáriumi jegyében Ybl-émlékvé és a magyar építőművészet évévé nyilvánítjuk. Abban bízom, hogy a kormány is támogatni fogja ezt a szándékunkat, és egy olyan nagyszabású programsorozatot fogunk tudni elindítani, amelynek része lesz a budapesti Kossuth tér rekonstruált állapotban történő átadása és a látogatóközpont megnyitása. Azt gondolom, hogy ennél méltóbb, ennél szerencsésebb helyzetbe nem is kerülhetnénk, hogy az egyik legnagyobb magyar építész emlékére rendezendő emlékvében egy 200 éves évforduló keretében, az egész magyar építőművészetre odafigyelve tudjunk megnyitni egy tulajdonképpen rendkívül nagy jelentőséggel bíró szimbolikus beruházást, és tudjuk átadni a nemzetnek a magyar főváros főterét. Egyébként így az építőművészet problematikáját, ágazati elhelyezkedését és egy sor szakpolitikai kérdést is újra közéleti és szakpolitikai viták fókuszába tudunk helyezni. Nagyon köszönöm tehát alelnök úr felvetését, és magam is támogatom a kezdeményezést, mindenben egyetértve azzal, amit elmondott.

Ha jól láttam, Pörzse képviselő úr volt a következő jelentkező.

PÖRZSE SÁNDOR (Jobbik): Köszönöm szépen. Én csak laikusként tudok hozzászólni értelemszerűen a kérdéshez, ezek szerint Pista profi ebben a kérdésben; nem hiszem, hogy sokan vagyunk ilyenek a bizottságban. Laikusként annyit tudok csak mondani, hogy bár nem sok ilyen prezentációt láttam, engem ez nagyon meggyőzött, nagyon tetszett, nagyon szép volt, különösen – egyetértve elnök úrral – a József Attila-szobor elhelyezése tűnik telitalálatnak. Rákérdeznék az Andrássy-szoborra, hogy az milyen módon készül el, mert ha jól tudom, az eredeti megsemmisült. Rákérdeznék a hajóra is, mert azt nem egészen érzem – még egyszer mondom, laikusként –, hogy milyen szerepe van. Van egy kis Auróra-érzésem, amitől kiver a víz, de lehet, hogy ezzel egyedül vagyok. A grafikai megoldáson – remélem, jól mondom – az úgynevezett kandeláberekre kérdeznék rá. Engem az V. kerületi modern kandeláberek kifejezetten tetszenek például azok a megoldások, amelyek itt a közelben, a Margit hídon láthatóak, amelyek talán stílusban jobban is illenek az Országház eredeti terveihez, mint ezek a modern kandeláberek, de lehet, hogy ezek csak a rajzon voltak így. Erre a három dologra kérdeznék rá. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt javaslom, hogy várjuk össze a kérdéseket, és egyben válaszoljanak az urak az elhangzottakra, különben el fogunk veszni a vitában. Novák képviselő úr jelentkezett. Parancsoljon, képviselő úr!

NOVÁK ELŐD (Jobbik): Köszönöm szépen a szót. Valóban impozáns tervek, bár némi félelem bennem is van, elsősorban ezeket az üveg-, fémszerkezeteket látva, hogy ez

mennyire fog passzolni Steindl Imre terveihez. Ha a Kálvin térre gondolok – szerintem már már bűncselekmény kategória, amit ott műveltek –, akkor azt gondolom, hogy ez a félelem azért jogos. Ezekből a tervekből számomra még nem volt egészen meggyőző, hogy ezek teljesen illeszkedni fognak Országház arculatához.

Aminek talán a legjobban örülök, hogy létre fog jönni országgyűlési múzeum, hiszen szerintem egy ilyen impozáns épület és intézmény esetében nagyon nagy mulasztás volt, hogy eddig jó ideje nem volt. A XVII-es kapu fölött, talán a rendészeti bizottság mellett találunk egy körülbelül 15 centiméteres kis emléktáblácskát, amin az áll – le is fotóztam –, gróf Széchenyi Istvánnak van egy domborműve fent a falon magasan, és ez a kis emléktábla azt írja, hogy „Ez a dombormű emlékeztet arra, hogy itt állott törvényalkotásunk ereklyetára, az Országgyűlési Múzeum. A múzeum mintegy 15 ezer ereklyéje 1949 után szétszóródott.”. Magyarul a kommunisták szétlopták, én sokkal inkább tudom ezt feltételezni. Örömmel hallom, hogy ennek a 15 ezer ereklyének adott esetben egy része akár vidéki vagy más múzeumokban megtalálható. Erről örömmel hallanék még többet is, hiszen ez egy nagyon nagy mulasztás. Természetesen lehetnek, és nyilvánvalóan 1949 óta is kellett volna, hogy legyen több ereklye is, de ezeket nem nagyon látjuk még ilyen alkalmi vitrinekben sem az Országház folyosóin, legfeljebb egy-két kiadványt. Mi is igyekeztünk ezt gyarapítani akár egy EU-zászlóval, amit az épületről vontunk be, mert azt gondoljuk, hogy sokkal inkább helye volna már a múlt keretein belül egy ilyen vitrinben. Még a 2004-es törvény is kivételt fogalmaz meg az Országház épületével kapcsolatban, amely szerint itt nem kötelező, EU-s jogszabály egyéb közintézményekre sem teszi kötelezővé, de ha már ilyen szolgálatként ezt törvényként előírták, akkor azt javaslom, legalább vegyük figyelembe azt a törvényi előírást a 2004-es törvényben, miszerint az Országház épülete kivétel, ide nem kellene kihelyezni még a jogalkotó szándéka szerint sem az EU zászlaját. Ezeket a képeket nem is láttam ezt lobogni, aminek nagyon örülök.

Ami pedig itt a zászlót illeti, persze örülnék, ha ez mondjuk egy címeres zászló volna, bár országzászlónak ezt nem tudjuk tekinteni. Sajnálom, hogy a Szabadság tér felújítását nem kapcsolták hozzá a Jobbik javaslatát leszavazva, pedig azt gondolom, hogy eléggé méltatlan, hogy egy magyar szabadságról elnevezett téren, legalább egy ilyen komoly történelmi téren nemhogy az eredeti arculatot nem állítják vissza, de a szovjet megszállóink önkényuralmi jelképeket is felvonultató emlékműve árnyékolhatja be a jövőben is a Kossuth Lajos teret. Ha a kormánypárti képviselők innen kilépnek például az ülésterem folyosójára, rá is láthatnak erre az obeliszkre. Azt gondolom, hogy ez rendkívül méltatlan, ezért ezzel a jövőben mindenképp foglalkozni kell. Persze ez is nagy dolog, hogy az egész Kossuth tér egyben felújításra kerülhet, de épp ezért lenne indokolt, hogy legalább ezt a szovjet emlékművet eltávolítsuk. Mi szeretnénk ott is a tér eredeti arculatát helyreállítani a '30-as évekből, azt gondolom, különösen az országzászló, ami indokolt lenne, ha már itt nem országzászló fog állni; amúgy is a Szabadság téren lenne helye az ereklyés országzászlónak, a Trianon-szoborcsoporttal együtt természetesen.

Érdekelne, mert nem hallottam arról, mindenki csak József Attila szobráról beszél, hogy hova kerül az '56-os örökmécses, hova kerül az '56-os sortűz áldozatainak emlékműve, tehát azt gondolom, hogy a különböző '56-os emlékműveknek a téren valahol mindenképpen helyet kell teremteni, azt nem lehet száműzni. A fotókból egy kicsit bizalomgerjesztőbb képet láttunk már a korábbi és még a jelenlegi kordonozással szemben is, de azért erre is rákérdeznék. Nyilvánvalóan a kormányok válogatják, hogy mennyire kordonozzák agyon a teret, de azért mégis nemzetközi összehasonlításban is példátlan az, hogy ennyire nem lehet megközelíteni az Országház épületét, a politikusok egyfajta más kasztban érzik magukat. Ha már tulajdonképpen mélygarázs lesz, és kerülőutakon akár el is lehet kerülni a választókat, akkor azt gondolom, különösen nem kellene félniük a politikusoknak attól, hogy az

Országháznak akár egészen a tövébe is, akár teljesen körbejárva minden oldalról, közvetlenül odamehessenek a látogatók, akár ott fényképeket készíthessenek.

Ezek lennének a kérdéseim és az első észrevételeim, bár nyilvánvalóan így első látásra még egy ilyen impozáns tervből sem derült ki számunkra minden. Sokszor a kivitelezés során derül ki, hogy pontosan milyen burkolatok és egyebek lesznek, hogy mennyire illik bele, tehát azt gondolom, hogy talán indokolt lehet a későbbiekben is még egy ilyen ülésen ezeket megvizsgálni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Hiller István képviselő úr, parancsoljon!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Kérdezni szeretnék, és a kérdésre adott válasz után szeretnék majd véleményt mondani. Azt szeretném megkérdezni, hogy a Kossuth tér közvetlen közelében álló Nagy Imre-szobor, illetve szoboregyüttes elmozdításra kerül-e bármilyen formában.

ELNÖK: Köszönöm. További képviselői hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Egy kört terveztünk, de minthogy Hiller képviselő úr választ szeretne kapni, és utána véleményt megfogalmazni, ezért meg fogunk nyitni egy második kört is, ha képviselőtársaim ehhez hozzájárulnak. Egyébként csak úgy halkán jegyzem meg Pörzse képviselő úrnak mondván, hogy ne felejtsek el, hogy 2014-ben még egy óriási nagy évforduló lesz, az első világháború kitörésének 100. évfordulója, amit úgy gondolom, hogy méltóképpen kell megünnepelni, pontosabban méltóképpen kell róla megemlékezni. *(Novák Előd: Az a Trianon, amit ünnepelnek.)* Képviselő úr, nem zavarja, hogy beszélek? *(Novák Előd: Az zavar, hogy ünnepnek nevezi Trianont is meg a háborút is.)* Képviselő úr, megtisztelne, ha bizottsági elnökként hagyna kibontakozni. Az előbb az összes blódséget, amit elmondott, végighallgattam tisztelettel, nem szóltam közbe. *(Novák Előd: Nem tisztelettel hallgatta, ha blódségnek nevezi. Ha érdemben hozzá kíván szólni, egyébként át kell adnia a levezést a Házszabály szerint.)* Képviselő úr! Legyen kedves a Házbizottsághoz fordulni, ha problémája van. Nagyon szépen kérem, hogy uralkodjon magán. Látom, hogy még mindig nehéz önnek a parlamenti szabályokat elfogadni két év után is. *(Novák Előd: Nem én nem tartom be, ön nem tartja be.)*

Tisztelt Képviselőtársaim! Ott tartottam, hogy ne felejtjük el, hogy az első világháború kitörésének 100. évfordulóját is 2014-ben fogja valamilyen módon megünnepelni, vagy erről valamilyen formában megemlékezni egész Európa. Ez egy olyan esemény, amelynek a magyar hadtörténet jelentőségére is fel kell hívnia a figyelmet, és hogy a magyar honvédelem ügyét is kulturális értelemben is kicsit pozicionáljuk, megmutatva azt, hogy a Magyar Honvédség mi mindent tett az elmúlt 160 évben Magyarország és a magyar nemzet megvédése érdekében. Éppen ezért én kifejezetten szellemesnek tartom azt az elképzelést, hogy az európai dimenzióban is egyedülálló értéknek tekinthető Lajta-cirkálót állandó múzeumként kívánják kiállítani az Országház közelében, és hogy pont ez a két évforduló ilyen módon is összekapcsolódik. Tisztelettel adom meg a szót; nem tudom, hogy ki fog először válaszolni. *(Jelzésre:)* Parancsoljon!

Wachler Tamás (Steindl Imre programiroda) reflexiói

WACHSLER TAMÁS (Steindl Imre programiroda): Köszönöm a szót, elnök úr. Szinte mindenre fogok válaszolni, amire nem, arra pedig meg fogom kérni Tima Zolit, hogy válaszoljon. Az egyik az, hogy a közmédia megkeresésével kapcsolatban élni fogunk ezzel a javaslatral. Annyit mondanék, hogy azt gondolom, valamikor ezen a héten a rajzokat nyilvánosságra fogjuk hozni egyrészt az Országgyűlés honlapján, másrészt pedig ennek a

projektnek magának is lesz egy honlapja, ami valamikor jövő héten nyílik meg, hogy így fogalmazzak, és akkor meg lehet még ennél is jobban ismerkedni vele.

Ami az Andrássy-szobor helyreállításának lehetőségét jelenti, azt gondolom, hogy műszakilag ez megoldható, olyan pontossággal, amilyen pontossággal erről fényképek fennmaradtak. Annak idején, amikor elbontották a szobrot, ennek az ürügye a Kossuth híd építése volt, és akkor le is dobozolták a szétszedett darabokat. Úgy tudom, hogy utána a szobor bronzdarabjai a Sztálin-szoborban végezték, tehát nyilván eredetiben nem állítható helyre, de azt gondolom, hogy nagy pontossággal helyre lehet állítani. Műszakilag nem lesz egy egyszerű feladat, hogy pontos is legyen, stabil is legyen, de úgy látom, hogy meg tudjuk oldani ezt is határidőben. Annyi pontosítással élnék, hogy szinte biztos, hogy a szobrot magát a talapzattal meg tudjuk csinálni a véghatáridőig, a szobor oldalán lévő két szoborcsoport – reliefnek szokták mondani –, 32 külön szobor áll a szobor két oldalán összesen, talán nem fog elkészülni a határidőre, de ez is meglehetősen előre fog haladni, tehát ennyi híja lesz az eredeti helyreállításnak.

A hajóval kapcsolatban annyit mondanék, hogy nekem nem az Auróra jut róla eszembe, hanem két dolog. Az egyik az, hogy ez a hajó, a Lajta Monitor részt vett a monitorlázáásban, tehát ha történelmi jellegű képeket keresünk, akkor nekem inkább ez jut eszembe. Ha nemzetközi példákat, akkor nekem inkább a londoni parlament közelében lévő Belfast-cirkáló, múzeumhajó jut róla eszembe, és én ezt egy kifejezetten jó analógiának gondolom. Abba a kérdésbe nem nagyon mennék bele – talán majd Zoli esetleg –, amit Pörzse képviselő úr és Novák képviselő úr is érintett, hogy mennyire legyenek modernek a téren lévő bútorok. Én csak annyit szeretnék erről mondani, hogy egyrészt benne volt a tervkiírásban is szándékosan, hogy egyszerre két szempontnak kell megfelelni – az egyik az, hogy kellő alázattal kell viseltetni a történelmi előképek iránt –, de azért azt ne felejtsük el, hogy a Steindl-féle térkonceptió sose valósult meg, tehát ha akarunk, se tudnánk helyreállítani, hiszen nem volna mit helyreállítani. A másik szempont pedig, aminek meg kellett felelni a kiírás szerint, hogy 2012-ben vagyunk, és 2012-ben, ha akarunk, se lenne szerintem helyes megpróbálni minden tekintetben helyreállítani egy arculatot. Ezt a kettőt kellett egyensúlyba hozni, és én azt gondolom, hogy a tervek ezt megvalósították. Hadd hangsúlyozzam azt, amit tervező úr említett, hogy egy ilyen téren, ahol egy ilyen attraktív épület van, ami uralja a látványt, azt gondolom, hogy az egyetlen dolog, amit egy térépítész tehet, az az alázat, tehát kellő alázattal kell viseltetni a házzal szemben, és nem szabad megpróbálni konkurálni mindenféle részletek tekintetében. Én úgy látom, hogy ezt abszolút mértékben tanúsították a tervezők, tehát ha nem mindenben törekedtek arra, hogy a neogót házra rímelő neogót lámpát csináljanak, az ennek volt köszönhető. Azt is mondhatnám, hogy amikor valaki arra törekszik, hogy egy neogót épületegyüttes mellé egy neogót lámpát csináljon, akkor nagyon könnyű átcsúszni a gagyiba, és ezt mindenképpen szerettük volna elkerülni.

A múzeummal kapcsolatban folyik a kutatás, hogy pontosan mi van meg belőle, mi nincs meg belőle. A legnagyobb része fellelhető itt-ott, bár én úgy tudom, hogy az a jegyzőkönyv is megsemmisült, ami annak idején a felszámolásakor készült, mit ad Isten, és vannak olyan dolgok, amelyek biztosan nem állíthatók helyre, mert ahogy én tudom, a múzeumban lévő bronzszobrokat, brüsztoket beolvasztották. Úgy tudom, hogy az egyik oroszlánban végezték, de lehet, hogy ez csak városi legenda, mindenesetre ezek sem állíthatók az eredetiben helyre, sőt ezekről én fényképet sem láttam, pedig próbáltam elmélyedni a ház történetében; ez tehát egy hiátus marad.

Egyszerre mondanám az országzászlóval és a Nagy Imre-szoborral kapcsolatban, hogy a tervezési program meg a mi projektünk határa az a tér határa, tehát ami a téren kívül van – márpedig a Vértanúk tere is a Szabadság tér meg pláne a térhatáron kívül van –, azzal mi nem foglalkozunk, nem volt része a feladatnak, nem része a feladatunknak, nem része a projektnek. Az örökmécses és a sortüzemlékhely. Tudom, hogy nyilvános az ülés, tehát nem titokként

mondom, csak az '56-os emlékhellyel kapcsolatban van egy morális, meg van egy jogi kötelességünk is. A jogi kötelesség az, ahogy az országgyűlési határozatban is benne van, hogy kell foglalkozni az '56-os tematikával, a sortűzzel a Kossuth téren, viszont nem szeretnénk, ha az ezzel kapcsolatos elképzeléseinkről a sajtóból értesülnének az '56-osok maguk. Elmondom itt az elképzelést, ami nyilván a bizottság előtt nem titok, de ha lehet, akkor azt kérném, hogy ez így ebben a formában még ne jöjjön ki (*Derültség.*) Nem vagyok ennyire naiv természetesen. Elhangzott a két szellőzőalagút átalakítása. Ezt senki ne úgy képzelje, mint egy közműalagutat, hanem úgy, hogy ez egy kifejezetten impozáns tér téglaboltívvvel, 70 méter hosszú, 8 méter átmérőjű, 5 méter belmagasságú, gyönyörű szép tér. Azt gondoljuk, hogy ez egy kifejezetten precedens nélküli nagyvonalú helyszíne lehet az '56-os emlékhely létrehozásának, de hogy pontosan milyen '56-os emlékhely jön létre – ha itt jön létre ebben a térben –, azt nyilván szintén egyeztetni kell nagyon sok mindenkivel, és ez egyelőre még nem történt meg. Ami pedig a téren most lévő '56-os emlékhelyeket illeti, szigorúan a téren három '56-os emlékhely van. Az egyik, amit nem érint a térrekonstrukció semmilyen formában, a Vidékfejlesztési Minisztérium falában a sortűznek a szerintem rendkívül szellemes emlékműve, ami ott van, ott marad. A másik kettő – az egyik az örökmécses, a másik pedig ez a stilizált sírkő – kikerül a térről, ami nem az emlékművekkel szembeni bármiféle kritikának a megfogalmazása, hanem egyszerűen a tér szerkezetébe nem illik bele, és egyébként azt szeretnénk, ha a jövőben nem az történne, hogy folyton újabb és újabb emlékhelyeket tesznek oda. Azt szeretnénk, ha ez egy megcsinált, megálmodott tér volna, és így működne. Arról, hogy ezek hova kerülnek, szintén szeretnénk az '56-os szervezetekkel egyeztetni, mert ahogy az országgyűlési határozatban is benne van, minden, ami kikerül a térről, méltó helyre kell, hogy kerüljön.

Kordonok, biztonság. Erről annyit, hogy ami most létrejön, az két dolog. Az egyik az, hogy a rajzokon is látszott, hogy van egy belső biztonsági zóna, tehát a tér felőli oldalon nem lehet a házfalhoz hozzáérni. Ez megmarad, ennek a pontos mérete döntés kérdése. Most egyfajta ábrázolásmódban van, de ez nem engedélyezési, hanem házüzemeltetési kérdés, tehát a Ház mindenkorai vezetése úgy dönt, ahogy akar erről a kérdéstről. Magyarul nem került bele az építési engedélybe, hogy hol van a poller vagy pedig az az apró korlát, ami a biztonsági zónát határolja – műszakilag akárhova lehet tenni –, a ház Duna felőli oldalán pedig egyik első lépésként a házfalhoz engedi az új koncepció az embereket. A '90-es évek eleje óta van elzárva, amikor egy robbantás történt a ház dunai oldalán. Most az a döntés, hogy az emberek mehessenek oda ház falaihoz, csodálhassák meg közletről a ház dunai homlokzatát, amin egyébként olyan szobrok vannak, amikről szerintem az emberek nem is tudnak, pedig elképesztő. Ha már a kordonokról vagy a kordonok hiányáról esett szó, csak még egy mondatot hadd mondjak, bár tulajdonképpen csak apropó, hogy szóljak erről. Ebben a pillanatban a téren autók által használt terület 46 usque 48 százalék, ami az átalakítás után 1,5 százalékra fog csökkenni – azt hiszem, hogy ez magáért beszél –, a zöldfelület pedig a mostani 29 százalékról 35 százalékra fog nőni. Miközben tehát a tér funkcionálisan sokkal jobban lesz használható, aközben még zöldebb is lesz. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hiller képviselő úr, akkor gondolom viszonyválasz vagy kérdés. Parancsoljon!

Vélemények

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): A bemutatót, a prezentációt, amit tartottak, korrektnek tartom. Mindaz, amit végeztek, és ahogy elképzelik, a bemutató során tükröződött, következésképpen korrekt véleményt lehet róla alkotni. Nincsen olyan érzésem, hogy saját terveikből valamit elhallgattak, vagy nem úgy tájékoztatják a bizottságot, hogy ne lehessen véleményt formálni. Biztos úrnak egyetlen mondata van, de azt gondolom, hogy fölösleges

ebbe belekötni, csak megemlítem: azt én értem, hogy önnek nem tartozik a feladatkörébe, a Nagy Imre-szoborra gondolok, hiszen az nem a Kossuth Lajos tér, de azt nem mondta ki, hogy a Nagy Imre-szobrot nem mozdítják el. Nem akarok kötözködni, ön mindenesetre azt mondta, hogy ez nem tartozik az ön feladatkörébe. Nem erről akarok beszélni.

Ami a föld alatti területet és kimunkálást illeti, azt szellemesnek és praktikusnak, hasznosnak tartom. Nemcsak azoknak a tereknek a kialakítása, amelyek korábban léteztek, hanem amelyek újak is, számos országban a törvényhozás házáat vagy épületeit így vagy hasonló módon közelítik meg, mint ahogy nagy terjedelmű vagy nagy területű múzeumoknál is egyre gyakrabban ez a megoldás. Ami a föld színén van, ott komoly problémáim vannak. Az világos – erre is kitért a biztos úr –, hogy a Steindl-féle tervek után is ez egy vizualitásában mozgó tér volt. Amit ő tervezett, azt egy néző, egy idelátogató, a téren járó sohasem látta, úgy műalkotásokkal, szobrokkal, mint kertépítészet tekintetében folyamatosan változott. A szobrok más-más időpontban kerültek a térre – ez is elhangzott. Ez így van. Következésképpen az a kor is – itt most durván 40 évről, fél évszázadról beszélünk – időről időre saját elképzeléseinek megfelelően valamit tett vagy elvett. Ez egy elég természetes folyamat.

Azt nem értem, hogy mi olyan vonzó az 1944-es évben, mi az, ami miatt a viszonyítási alapot 1944-ben kell meghúzni. Nem gondolom, hogy fel kell eleveníteni itt hónapra, napra, de én sok olyan örömteljes dolgot, amit a magyar történelem vagy az akkor itt élők, a később erről az időszakról gondolkodók magukban találhatnak, nem látok se tavasszal, se ősszel, ezért nem értem, hogy miért a tér rendezésének viszonyítási alapja, ha ez a térrendezés nem politikai. Miért 1944? Mi volt akkor olyan jó? Szerintem sok minden nem. Aztán van egy olyan rész, amit már igazából nem önöknek szánok, csak szeretném, ha hallanák. Én sohasem fogom elfogadni Tiszát olyan magyar miniszterelnöknek, aki megérdemelné, hogy a magyar törvényhozás közvetlen közelében álljon a szobra, soha; előtte is, utána is volt olyan miniszterelnök, aki ezért az országért többet és jobbat tett. Andrásy mélyen tisztetem, és abszolút itt a helye, de az ő pandanjaként Tiszát vissza- és helyreállítani több mint hiba, én ezt politikai merényletnek tartom. Mivel az első fél évszázadban is változott a tér képe és a későbbiekben is, tessék már megmondani nekem, hogy ha már a változás tényét elfogadják, mert nem egy statikus állapotban gondolkodnak... – hiszen elmondták, hogy a Steindl által megálmodott tervekhez képest vagy ahhoz képest is, amikor felavatásra került, ez a tér változott, persze, mint ahogy a világon a terek döntő többsége változik. Önök most belefogtak egy újjáalakításba. Ebben az újjáalakításban, vagy egyáltalán újjáalakításban, ahol Tisza eredeti méretű szobra vagy nem eredeti méretű szobra ott áll, én ezt nem fogom elfogadni; az a politikai közösség, amelyet képviselek, pedig nem fogja elfogadni. Azért szeretném ezt leszögezni, mert nem gondolom, hogy a későbbiekben kell csak erről beszélni. Se történészként, se politikusként nem gondolom, hogy bár tragikus sorsú, de olyan horderejű alakja lett volna a magyar történelemnek, hogy ott, ahol az országunk törvényeit hozzák, közvetlen közelében az ő szobra kell, hogy álljon. Azt hiszem, hogy ez megfontolandó, mert ha nem egy fényképben, hanem egy filmben gondolkodnak, akkor bizony azt a változást is el kell ismerniük, amelyik a tér létrehozatala, az Országház felépítése utáni évtizedekben történt.

Ne menjünk abba bele, hogy egy fizikai értelemben vett merénylet számolta fel ezt a szobrot. Sohasem robbantának szobrot. Nem azért gondolom, hogy nem kell helyreállítani, mert felrobbantották, hanem mert ez ennek az országnak, egy XXI. században élő Magyarországnak nem példa. Kérem, hogy ezt gondolják meg! A tervezést meg, amit elmondtak, még egyszer mondom, korrektnek tartom. Azzal majd nyilván számolniuk kell, ami a sajtóban is élő dolog – és azért kultúra és természet környezete más tekintetben is fontos –, hogy milyen okból vágják ki ilyen sebességgel ezeket a fákat. Azt gondolom, hogy ezt megmagyarázzák majd a közvéleménynek; én eléggé magyarázhatatlannak tartom.

Nem gondolom, és nem vagyok ellene, hogy az ország tere újjáalakításra kerüljön. Sok dolgot racionálisnak és praktikusnak látok, több dolgot elhibázottnak. És hogy ne kerüljem ki azt, amiben egyébként hosszú időn keresztül vitánk volt, én nem örülök annak, hogy József Attila szobrát elmozdítják. Ha már elszánták magukat, ez egy rossz út, de a rossz úton a legjobb megoldás. Elmondom, hogy miért. Én szívesen veszem, hogy Magyarország mindenkori miniszterelnöke, ha kinéz az ablakából, József Attilát látja, nem olyan nagy baj az, egy politikai fő döntéshozónak szembesülnie olyan gondolatokkal és egy olyan emberrel, aki úgy írt, ahogy írt; el lehetett volna képzelni rosszabb megoldást. Örülök, hogy volt olyan nyomásgyakorlás, ami végül is ezt eredményezte, ha nem is gondolom, hogy el kellett volna mozdítani. Nem gondolom, hogy itt most mindenre reagálniuk kellene, mert nem feltétlenül az önök asztala. Amit terveznek, azt értem, a politikai megrendeléssel erősen vitatkozom. Azt, hogy a bizottság ezt tárgyalja, jónak, de természetesnek tartom, azért is, merthogy a bizottság elnöke az egyik előterjesztő, és azért is, mert ha valami, akkor ez valóban az Országgyűlés kulturális bizottságának asztala, tehát helyesnek és természetesnek, de nem ünneplendőnek tartom.

Azt a szerencsétlenkedő vitát meg, hogy egy-egy évszázaddal vagy közel egy évszázaddal ezelőtti konfliktus kitörése ünnep-e vagy megemlékezés, azt lehet úgy kezelni, ami teljesen méltatlan a Magyar Országgyűléshez, annak kulturális bizottságához, meg általában egy közös gondolkodáshoz, de lehet máshogy is. Erről most hosszan beszélni nem érdemes, de arra tisztelettel felhívom a figyelmet, hogy mondjuk a normandiai partraszállás kapcsán fél évszázad elteltével egykori partraszállók és egykori védők, túlélők hogyan tudtak egymás mellé állni. Az egyik ünnepelt, a másik elszenvedett, az egyik jogtalanul tartózkodott, a másik felszabadított, és durván 50 évvel később képesek voltak egymás mellé állni, és nem azon vitatkozni, hogy ünneplés vagy megemlékezés, hanem közösen gondolkodni, és továbbadni a következőknek azt, amit ők tapasztaltak.

Ha 1914, ami persze akkor a mi hazánkat is magába foglaló konglomerátum, a Monarchia belső konfliktusának tűnt az első pillanatban, és világgégés lett belőle, ha ezt időben megpróbáljuk, valóban. Helyes, hogy két évvel korábban beszélünk róla, mert ha 2014-ben majd ott állunk, és akkor próbáljuk egymásnak magyarázni, hogy mi történt, miközben történészi viták lesznek – és ez nagyon helyes –, akkor elkétség. Ha egy ilyen alkalommal, amikor végül is az ország főtere a kulturális bizottság témája, ez előjön, akkor talán érdemes arra figyelni, hogy mi az, ami megemlékezésre méltó, és én helyesnek tartom, hogy 1914-ről politikai szinten is meg egyáltalán társadalmilag együtt emlékezünk. Ünnepelni meg azt lehetne, hogy képesek lennénk arra gondolni, hogy olyat, mint akkor, és annak következményeként történt, különböző politikai véleményt vallók együtt fogadják, hogy nem akarnak, és nem csinálnak. Ez meggondolásra méltó, csak amikor majd ott állunk egy koszorúzáson, és akkor jön elő, akkor régen késő. A véleményem a tér átalakításával kapcsolatban tehát egy oldalon a koncepció bemutatásával kapcsolatos vélemény, a másik oldalról vállaltan és vallottan politikai vélemény. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az az igazság, hogy ön valószínűleg többet tud, mint mi meg az itt jelen lévő tisztelt vendégek, mert azt állítja, hogy a mindenkori magyar kormányfő József Attilát fogja látni az irodájából. Ezek szerint azt feltételezi, hogy a miniszterelnök át fog költözni a KIM jelenlegi épületébe, ugyanis az országgyűlési határozat értelmében nemcsak a tér vizuális arculatának a rekonstrukcióját kell megvalósítani, hanem idézem az elfogadott határozatot: „Az Országgyűlés felkéri a kormányt, hogy az 1. pontban jelzett határidőig gondoskodjon a végrehajtó hatalom szerveinek a törvényhozás épületén kívüli elhelyezéséről, és az Országházat teljes egészében adja át az Országgyűlésnek.”. A kormánynak és a miniszterelnöknek ki kell tehát költöznie a házból, és mindannyian abban bízunk, hogy szimbolikusan is meg fog történni végre a végrehajtó és a törvényhozó hatalom

elválasztása. Egyelőre még nem tudjuk tehát, hogy a magyar miniszterelnök honnan fogja nézni József Attila szobrát, ugyanakkor nagyon tetszett – mindig tanulok öntől – ez a retorikai bravúr, hogy a rossz úton a legjobb megoldást választottuk a József Attila-szobor elhelyezésével kapcsolatban. *(Dr. Hiller István: Igen. – Derültség.)* Ilyen blikkfangosan beismerni azt, hogy valójában azok a méltánytalan támadások, amelyek engem és a jelenlegi kormányzatot is érték József Attila szobrával kapcsolatban, alaptalanok voltak, ilyen blikkfangosan ezt beismerni, ez nekem nagyon tetszik, imponáló. Gratulálok a retorikai teljesítményéhez, miniszter úr, mint ahogy ahhoz is, hogy beismerte itt, hogy nincsenek szoborrobbantó szándékai; ha jól figyeltem, valahogy így fogalmazott. *(Dr. Hiller István: Ez meglepte az elnök urat. – Derültség.)* De minthogy mind a ketten elkötelezett demokraták vagyunk, ezért ilyen elképzelés meg sem fogalmazódott bennem, vagy ilyet nem is feltételeztem volna. Köszönöm szépen a hozzászólását.

Csak annyit hadd jegyezzek meg, mint az egykori javaslat egyik előterjesztője, és idézzem ezt is az előterjesztésből, hogy nem 1944 a céldátum; az előterjesztésben is egyértelműen az van, hogy az 1944 előtti képzőművészeti arculat helyreállítása. Az előttünk bemutatott dokumentációból is kiderült, hogy nem lehet egy konkrét időpontot kijelölni, amit úgymond rekonstruálunk, a cél viszont az volt, hogy a magyar diktatúrákba való átmenet előtti állapot jelenjen meg, tehát kifejezetten ez a lényege, hogy nem a nyilas és nem a kommunista diktatúra pusztításait és szimbolikáját akarjuk megjeleníteni, hanem éppen az azt megelőző időszakhoz szeretnénk valamilyen módon visszatérni. Azt gondolom, hogy az a terv, amit itt látunk, méltó és illő terv, és egyszerre van benne a hagyomány tisztelete, egyszerre van benne a rekonstrukciós szándék, és ahogy a tervezőtől is hallottuk, egyszerre van benne az a fajta XXI. századi progresszió, amely – ahogyan hallottuk – nem akar építészeti értelemben sem konkurálni az eredeti tervvel. Ebből a szempontból nekem kifejezetten megnyugtatóak azok az építészeti megoldások, amelyek a XXI. századi építészeti technológia feltételeit is sikeresen ötvözik azzal az épülettel, amelyre az egész ország méltán büszke.

Van-e még hozzászólási szándék, tisztelt képviselőtársaim? *(Nincs jelentkező.)* Megkérdezem a tisztelt vendégeinket, hogy kíván-e még valaki valamit elmondani. *(Jelzésre:)* Ebben az esetben, minthogy meghívtuk a szakértőket, Noll Tamásnak, a Magyar Építész Kamara elnökének röviden szót tudok adni. Parancsoljon, elnök úr!

NOLL TAMÁS elnök (Magyar Építész Kamara): Köszönöm szépen a meghívást, tisztelt elnök úr. Üdvözlöm ezt az összejevetelt abból a szempontból, hogy építészeti ügyekkel foglalkozik. Azt hiszem, hogy a parlamentnek a kulturális bizottság a legfontosabb szerve, hogy ilyen kérdésekben állást foglaljon, és ilyen kérdésekkel foglalkozzon. Szeretném csak emlékeztetni, hogy pár hónappal ezelőtt egy javaslatunk pont itt vérzett el, amikor a középiskolák, művészeti gimnáziumok tantervébe vagy lehetőségeibe be akartuk tenni az építőművészeti szakoktatást, de sajnos, elvéreztünk. Remélem, hogy érezték ebből a prezentációból, hogy miről van szó, hogy az építészet milyen mértékben befolyásolja az életünket. Szeretném megköszönni azt a körültekintő kiválasztási eljárást, amit a biztos úr itt folytatott. Úgy látom, hogy a legjobb kezekbe került ez a munka, és a bemutatott prezentáció alapján szakmailag azt tudom mondani, hogy ez egy európai szintű megoldás, szakmailag egy rendkívül bonyolult kérdés, és egy nagyon jó választ adott a tervező. Mi nem kívánunk politikai kérdésekkel foglalkozni, mi szakmailag ítéljük meg ezt a teljesítményt, és azt tudom mondani, hogy ez egy kiváló teljesítmény.

Szeretném köszöntenem még az elnök úrnak azt a felvetését, hogy a 2014. év Ybl Miklós-emlékévé legyen. Köszönöm szépen a támogatást. Ez a magyar építészetnek egy fantasztikus nagy lehetőség lenne, ha ez megvalósulna. Erre időben fel kell készülni. Tudom, hogy a döntés elő van készítve, de nagyon jó lenne, ha megszületne a döntés, mert egy

kétéves munka ennek az előkészítése. Ugyancsak köszönöm Pálffy István kollégánknak azt a felvetését, hogy a bizottság foglalkozzon a magyar építészetpolitika kérdésével, mert óriási lemaradásban vagyunk Európához képest. Itt egy óriási verseny van, észre kell venni, az épített környezet minősége, az életminőség nagyon szorosan összefügg, és verseny van Európában. A jó minőségű környezet a gazdasági befektetési környezettel nagyon szorosan összefügg, tehát nekünk foglalkozni kellene ezzel, és nagyon hiányzik, hogy ez a program még nem készült el. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm szépen a hozzászólását. Kifejezetten megnyugtató volt, amit elmondott, és maximálisan partnerek leszünk a 2014-es emlékév megrendezésében. Nagyon bízom benne, hogy az egész magyar építőművészet, örökségvédelem méltó lendületet és támogatást fog kapni ezen az emlékéven keresztül. További hozzászólási szándékot nem látok. Mielőtt lezárom a napirendi pontot, egy állásfoglalás elfogadására teszek javaslatot képviselőtársaimnak, amit meg is fogalmaztam, és szeretném felolvasni.

„Az Országgyűlés Kulturális és sajtóbizottságának 1/2010-2014. számú tájékoztatója a Kossuth tér fejlesztésével kapcsolatos tervek bemutatásáról. A Kulturális és sajtóbizottság 2012. június 11-ei ülésén áttekintette a Kossuth tér fejlesztésével kapcsolatos terveket. A bizottság az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 15. § (4) bekezdése, valamint az egyes hárszabályi rendelkezésekről szóló 46/1994. (IX. 30.) OGY-határozat 96/B. §-a alapján az alábbi állásfoglalást hozza – most jön a lényeg:

A Kossuth tér fejlesztésével kapcsolatos terveket a Kulturális és sajtóbizottság megtekintette, megállapította, hogy azok a 61/2011. (VII. 13.) számú OGY-határozattal összhangban készültek el, és hogy a várható beruházás, a létrejövő látogatóközpont az Országgyűlés épületéhez illően fogja szolgálni a kulturális turizmus, a fővárosi polgárok és az egész nemzet érdekeit.”

Tisztelt Képviselőtársaim! Van-e ehhez kiegészítés? *(Nincs jelentkező.)* Szavazzunk! Aki ezzel az állásfoglalással egyetért, ezt elfogadja, az kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ellene? *(Szavazás.)* Tartózkodik? *(Szavazás.)* Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 12 igennel, 1 nemmel, 2 tartózkodással elfogadta az állásfoglalást. A napirendi pontot ezennel lezárom. Köszönöm szépen tisztelt vendégeinknek, a sajtó munkatársainak a részvételt.

Egyebek

A 2. napirendi pont az „egyebek”. Kérdezem képviselőtársaimat, van-e valakinek bejelentenivalója. *(Jelzésre:)* Pörzse képviselő úr, parancsoljon!

PÖRZSE SÁNDOR (Jobbik): Elnök úr, szeretném újra nyomatékosan megkérdezni, amiről már beszéltünk két hónappal ezelőtt, hogy hogyan áll a híradók tartalmára vonatkozó kérdés. Tegnap már közszolgálati televízióban is egészen elképesztő híradót láttam.

ELNÖK: Képviselő úr, ahogy megbeszéltük, kiküldtem a levelet Szalai Annamáriának, meg is jött a válasz, és úgy emlékszem, hogy azt minden képviselőtársamnak kiküldtük. *(Pörzse Sándor: Én nem tudok róla.)* Akkor legyen kedves az ülés után itt maradni, és ellenőrizzük a titkárságon az e-mail címét, hogy miért nem kapta meg, illetve a kollégáim a kezébe fogják adni a választ. *(Pörzse Sándor: Jó, köszönöm.)* Megtörtént, amire megkért, és én is úgy emlékszem, hogy kiküldtük. *(Jelzésre:)* Novák képviselő úr is bólogat, hogy megkapta. Akkor kérem, hogy maradjon itt, és egyeztessük ezt a kollégákkal. Sőt, képviselő úr, még a bizottság honlapjára is kitettük; a parlament honlapján is olvasható a válaszlevél.

PÖRZSE SÁNDOR (Jobbik): Azt kérném, elnök úr, hogy beszéljünk róla. Rendben, hogy megkaptuk Szalai Annamária válaszát, de beszéljünk róla.

ELNÖK: Én nem látom ennek akadályát. Egyébként lehet, hogy ezt az ellenőrző bizottság napirendi pontjai közé kellene felvenni; nem akarom lepasszolni a feladatot, de azt gondolom, hogy a feladat az ellenőrző bizottsághoz illik. Javasolni fogom Karácsony alelnök úrnak ezzel kapcsolatosan ellenőrző albizottság összehívását, ha ez így megfelel. Köszönöm. Akkor kérem, hogy ezt majd írásban is tegyék meg alelnök úr felé, egy ilyen levél menjen el.

További hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Köszönöm szépen. Az ülést berekesztem. Képviselőtársaimnak a plenáris ülésre jó munkát kívánok.

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 38 perc)

L. Simon László
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Várszegi Krisztina